

UCHWAŁA Nr XXII/463/2011
RADY MIASTA RZESZOWA
z dnia 14 grudnia 2011 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) oraz 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

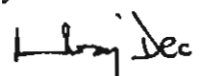
§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rzeszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Andrzej Dec

U Z A S A D N I E N I E

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, w tym związanych z przemocą w rodzinie.

W tym celu, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180,poz.1493 z późn. zm.) przyjmuje się do realizacji Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015, którego działania ukierunkowane są na pomoc rodzinom z terenu Miasta Rzeszowa doświadczającym przemocy oraz wsparcie instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zgodnie z art. 9b ust 1 ww. ustawy realizowany jest między innym w ramach działań funkcjonującego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2012-2015**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne.....	4
II. Zjawisko przemocy w rodzinie – podstawy teoretyczne.....	4
2.1 Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy.....	4
2.2 Przemoc z perspektywy prawnej.....	6
2.3 Konsekwencje przemocy w rodzinie.....	8
2.4 Interdyscyplinarność działań związanych z przemocą w rodzinie.....	9
III. Skala problemu przemocy w rodzinie.....	10
3.1 Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Rzeszów.....	10
3.2 Zasoby instytucjonalne.....	11
3.3 Analiza SWOT.....	14
IV. Beneficjenci programu.....	18
V. Realizatorzy programu.....	18
VI. Miejsce i czas realizacji.....	19
VII. Cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	19
VIII. Zadania szczegółowe w zakresie działań profilaktycznych, edukacyjnych, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w sytuacji przemocy w rodzinie.....	20
IX. Monitorowanie i sprawozdawczość.....	27
X. Środki finansowe na realizację programu.....	27

WSTĘP

Opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to zadanie wynikające z art. 6 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program jest spójny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ze Strategią Województwa Podkarpackiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, skuteczna pomoc terapeutyczna skierowana dla osób dotkniętych przemocą i działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie. Program określa szczegółowe zadania związane z profilaktyką, terapią i rehabilitacją osób dotkniętych przemocą oraz zadania związane z budowaniem i rozwojem lokalnej współpracy instytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program zakłada również zadania ukierunkowane na kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców miasta Rzeszowa w zakresie przemocy w rodzinie.

Podczas prac nad Programem zidentyfikowano potrzeby i zasoby, słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Rzeszowie. Analiza SWOT pozwoliła na wyznaczenie celów i zadań programu adekwatnie do lokalnych potrzeb mieszkańców miasta Rzeszowa.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2012-2015. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. PODSTAWY PRAWNE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został utworzony w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) .
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2001r. Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.).

II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

2.1 Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami, t.j.:

- **Intencjonalność** – jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na osobę krzywdzoną, ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.
- **Nierównowaga sił** – wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli.
- **Wynika z działania człowieka** – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym.
- **Narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania osoby krzywdzonej (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.).
- **Powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie osoby krzywdzonej na poważne szkody fizyczne, emocjonalne, doświadczanie bólu i cierpienia.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy :

- **Przemoc fizyczna** – sprawca podejmuje działania naruszające zdrowie i bezpieczeństwo fizyczne: bije, popycha, szarpie, kopie, dusi, izoluje osobę krzywdzoną w domu.
- **Przemoc psychiczna** – to krzywdzenie emocjonalne osoby dotkniętej przemocą. Przejawia się głównie poprzez: wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłą krytykę, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.
- **Przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji, gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie. Dziecko wykorzystywane seksualnie to każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony, którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej. W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą

poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet, jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.

- **Przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem przemocy ekonomicznej jest odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcia pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
- **Zaniedbanie** – zjawisko społeczne, które odnosi się w szczególności do relacji dziecko -rodzic. Charakteryzuje je niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodzicielskiej.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklami przemocy. W cyklach przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie.
- **Faza ostrej przemocy (wybuchu)** – sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej.
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza, w której sprawca, po wybuchu agresji obiecuje poprawę, deklaruje zmianę zachowań, przeprosza osobę, która wierzy, że zmiana zachowania jest prawdą. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu lub zanika, a akty ostrej przemocy stają się coraz częstsze.

2.2 Przemoc z perspektywy prawnej

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim zgodnie z zapisami Kodeksu Karnego (Dz. U. z 1997r, Nr 88, poz. 553 z póź. zm.):

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad

- małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny — art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób — art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
  - pozbawienie człowieka wolności — art. 189 k.k.;
  - groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona — art. 190 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
  - wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie — art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
  - stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu — art. 191 k.k.;
  - utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody — art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
  - doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności — art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!;/
  - spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała — art. 156 k.k.;
  - spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa — art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane z urzędu);
  - uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub

innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchyłanie się od obowiązku alimentacyjnego) — art. 209 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub innego właściwego organu);

- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej — art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzanie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku — art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny — art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru — art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania — art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju — art. 208 k.k.

2.3 Konsekwencje przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie niesie ze sobą wiele konsekwencji dla osób krzywdzonych i świadków przemocy. Należy zaznaczyć, że najbardziej poważną konsekwencją przemocy jest ryzyko utraty życia i zdrowia. Osoby krzywdzone mogą doznać urazów fizycznych, i trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być również zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, długotrwałe konsekwencje w postaci złożonego zespołu stresu pourazowego, trwałych zmian w osobowości osób krzywdzonych.

Na uwagę zasługuje fakt, że również dzieci, które są nie tylko krzywdzone, ale również są świadkami przemocy w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonych podstawowych potrzeb psychologicznych oraz bezpiecznego środowiska do prawidłowego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego, fizycznego. To sprawia, że często występują u nich między innymi: zaburzenia emocjonalne, depresje, zaburzenia zachowania. Również dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli

przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem psychicznym i w rolach społecznych.

2.4 Interdyscyplinarność działań związanych z przemocą w rodzinie

Z uwagi na to, że przemoc dotyka wielu aspektów funkcjonowania osoby krzywdzonej, warunkiem skutecznej pomocy jest interdyscyplinarność działań zmierzających do zatrzymania przemocy. Instytucje, jakie powinny być zaangażowane we wsparcie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie to:

- a) Policja
- b) Ochrona zdrowia
- c) Pomoc społeczna
- d) Oświata
- e) Sąd
- f) Prokuratura
- g) Organizacje pozarządowe

Działania określone w Programie mają na celu usprawnienie współpracy pomiędzy wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także zakładają szkolenia przedstawicieli tych podmiotów, tak by podnosić skuteczność realizowanych zadań tych instytucji w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą.

III. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

3.1 Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Rzeszów

Jak wynika z danych liczbowych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie, od 01.01.2010 do 30.04.2010 Policja przeprowadziła 916 interwencji domowych. Sporządzono 80 Niebieskich Kart. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej wyniosła 136 osób, w tym 105 kobiet, 12 mężczyzn, 14 osób małoletnich (do 13 r.ż.), 5 osób małoletnich od 13 do 18 r.ż.. liczba sprawców przemocy domowej w tym okresie wyniosła 80 osób, w tym kobiet – 9 osób, 70 osób-mężczyzn, 1-osoba nieletnia.

Dane uzyskane z Komendy Miejskiej Policji za okres od 01.01.2011 do 30.04.2011 wskazują na 846 interwencji . Sporządzono 40 Niebieskich Kart.

W ramach działań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie zrealizowano następujące działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie:

W 2008 roku – udzielono poradnictwa specjalistycznego dla członków 975 rodzin oraz wsparcia w ramach interwencji kryzysowej dla członków 31 rodzin. Udzielono schronienia w pokojach interwencyjnych dla 70 osób doświadczających przemocy w rodzinie (w tym 20 matek z 36 dziećmi);

W 2009 roku – udzielono poradnictwa specjalistycznego dla członków 799 rodzin oraz wsparcia w ramach interwencji kryzysowej dla członków 353 rodzin. Udzielono schronienia w pokojach interwencyjnych dla 36 osób doświadczających przemocy w rodzinie (w tym 8 matek z 13 dziećmi);

W 2010 roku – udzielono poradnictwa specjalistycznego dla członków 912 rodzin oraz wsparcia w ramach interwencji kryzysowej dla członków 235 rodzin. Udzielono schronienia w pokojach interwencyjnych dla 28 osób doświadczających przemocy w rodzinie (w tym 4 matek z 9 dziećmi);

W 2011 rok (pierwsze półrocze) – udzielono poradnictwa specjalistycznego dla członków 468 rodzin oraz wsparcia w ramach interwencji kryzysowej dla członków 93 rodzin. Udzielono schronienia w pokojach interwencyjnych dla 29 osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W 2011 roku Prezydent Miasta Rzeszowa powołał Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w ramach, którego działa 43 przedstawicieli instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W okresie od czerwca do listopada 2011 roku przeprowadzono 6 spotkań MZI, podczas których omawiano sytuację występowania przemocy w 134 rodzinach na podstawie zgłoszeń – „Niebieskich Kart” (w tym zgłoszenia „Niebieskie Karty” w 73 przypadkach pochodziły z Policji a w 61 przypadkach pochodziły z MOPS) i powołano 25 Grup Roboczych w celu indywidualnej pracy z rodzinami na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 109 rodzinach prowadzone są działania monitorujące sytuację w rodzinie.

W latach 2008 – 2011 MOPS realizował program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w 8 grupach prowadzonych w Zakładzie Karnym w Rzeszowie oraz jednej grupie wolnościowej.

SP ZOZ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień – placówka działająca na terenie miasta Rzeszowa, która w swoich działaniach zajmuje się profilaktyką i terapią związaną ze wszystkimi formami przemocy w roku 2010 objęła pomocą psychologiczną 782 osoby doświadczające przemocy w rodzinie (osoby dorosłe, dzieci krzywdzone seksualnie, pomoc indywidualna i grupowa) w 2010 roku Centrum przeprowadziło zajęcia profilaktyczne dla 10 tys. 860 osób (w tym zajęcia z zakresu przeciwdziałania przemocy, mobbingu, umiejętności psychologicznych wzmacniających zdrowe sposoby radzenia sobie z emocjami, przemoc w rodzinie, profilaktyka przemocy seksualnej). Na bieżąco Centrum szkoli pedagogów, kuratorów sądowych, nauczycieli, Policję z zakresu kompetencji służb interweniujących w sytuacji przemocy w rodzinie.

3.2 Zasoby instytucjonalne

Na terenie Rzeszowa istnieją instytucje zajmujące się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 26

- Schronienie dla ofiar przemocy w rodzinie – Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej ul. Skubisza 4.
- Pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Programy korekcyjne dla sprawców przemocy.
- Obsługa administracyjna Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Działalność informacyjna z zakresu przemocy w rodzinie.

SP ZOZ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Rzeszowie, ul. Kochanowskiego 17

- Profilaktyka przemocy w rodzinie.
- Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Rehabilitacja psychologiczna (pogłębiona psychoterapia dla osób po traumie przemocy domowej) osób po doświadczeniu przemocy w rodzinie.
- Rozwój seksualności mojego dziecka – profilaktyka przemocy seksualnej - zajęcia warsztatowe dla nauczycieli i rodziców.
- Diagnoza, wsparcie psychologiczne i psychoterapia dziecka wykorzystywanego seksualnie oraz jego rodziny.
- Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie działań psychoedukacyjnych i szkoleń dla Rodziców, pedagogów, psychologów szkolnych, służb społecznych, policji, służb sądowych w zakresie przemocy w rodzinie.
- Profilaktyka przemocy w grupie rówieśniczej - zajęcia dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Psychoterapia i poradnictwo osób z zaburzeniami nawyków i popędów pod postacią zachowań seksualnych.
- Prowadzenie działań psychoedukacyjnych dla rodziców, psychologów szkolnych, służb społecznych, służb sądowych w zakresie seksualności człowieka.
- Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przyjmowania zgłoszeń i przeprowadzania rozmów motywujących w sprawach o leczenie alkoholowe, a także wczesna diagnoza problemów przemocy w rodzinie i motywowanie do psychoterapii osoby doświadczającej przemocy w rodzinie.

Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, ul. Jagiellońska 13

- Komisariat Policji I, ul. Rejtana 34.
- Komisariat Policji II ul. Obrońców Poczty Gdańskiej 14.
- Komisariat Policji Rzeszów Śródmieście, ul. Jagiellońska 13.

Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie:

- Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie, ul. Lisa Kuli 20.
- Prokuratura Rejonowa dla Miasta Rzeszów, ul. Geodetów 1.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie

- Sąd Rodzinny i Nieletnich, Rzeszów, ul. Kustronia 4.
- Sąd Rejonowy - Wydział Karny, Rzeszów, ul. Kustronia 4.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, ul. Kochanowskiego 17

- Przyjmowanie wniosków na leczenie osób uzależnionych od alkoholu, będących sprawcami przemocy.
- Wczesne rozpoznawanie przemocy w rodzinie.
- Kierowanie Niebieskich kart do Miejskiego zespołu interdyscyplinarnego.

Organizacje pozarządowe zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (m. in. Komitet Ochrony Praw Dziecka, Stowarzyszenie na rzecz kobiet „Viktoria”)

- Działalność edukacyjna/informacyjna.
- Tworzenie punktów konsultacyjnych dla osób krzywdzonych.
- Tworzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin krzywdzonych i świadków przemocy.

Placówki oświatowe

- Diagnoza przemocy wobec dzieci.
- Działalność edukacyjna i profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Wczesna interwencja w sytuacji przemocy w rodzinie.

Placówki służby zdrowia

- Pomoc medyczna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Diagnoza osób doświadczających przemocy.
- Motywowanie do korzystania z profesjonalnej pomocy psychologicznej.
- Wydawanie zaświadczeń lekarskich w sytuacji przemocy fizycznej.

3.3 Analiza SWOT

Potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez profesjonalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły określenie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń systemu dla budowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Rzeszowa.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej. • Dobrze rozwinięta sieć instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Wysoka świadomość rangi problemu przemocy w rodzinie wśród coraz szerszego kręgu podmiotów działających w tym obszarze. • Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez policję, pomoc społeczną, służbę zdrowia, edukację. • Kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Uregulowania prawne. • Funkcjonowanie Ośrodka Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej (miejsca hostelowe). • Funkcjonowanie SP ZOZ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień. • Znajomość specyfiki środowiska i obszarów problemowych. ▪ Powołanie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Zjawisko przemocy jest silnie utrwalone w obyczajowości przez istniejące mity i stereotypy. • Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. • Brak wypracowanych i obowiązujących wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej- standardów i procedur interweniowania i monitorowania w sytuacjach przemocy domowej. • Niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami. • Brak pogłębionej diagnozy problemów potrzeb w zakresie problemu przemocy w rodzinie. • Niewielka ilość organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. • Niewystarczająca liczba specjalistycznych szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania

- Opracowane programu lokalnego uwzględniającego problematykę przemocy:
  - Strategia Rozwiązywania Problemów Pomocy Społecznej na lata 2009 – 2015;
  - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy na 2011r.

zjawiska przemocy oraz postępowania z ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie oraz szkoleń interdyscyplinarnych.

- Słabe przygotowanie i wiedza z zakresu funkcjonowania psychospołecznego ofiar przemocy, niskie kompetencje u części kadr instytucji działających w tym obszarze – w szczególności dot. ochrony zdrowia i oświaty.
- Wtórna wiktymizacja ofiar przemocy spowodowana działaniami służb.
- Trudności w wykorzystywaniu wszystkich dostępnych środków odseparowania sprawców przemocy od ofiar.
- Niedostateczna wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie o wzajemnych kompetencjach i zapleczu, w tym zmiany kadrowe na stanowiskach osób udzielających pomocy ofiarom przemocy.
- Zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- Brak warunków do wykonania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach miasta).

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. • Nowelizacja z dnia 10 czerwca 2010r obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku. • Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. • Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Ustawowy obowiązek opracowywania przez powiaty programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. • Zmiany legislacyjne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar. • Powołanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Możliwość pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł w tym funduszy unijnych na lata 2007-2013. • Kampanie i programy edukacyjne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej. • Kampanie informacyjne dot. zwiększenia wiedzy na temat możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. • Stereotyp wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej. • Bierność świadków przemocy w rodzinie. • Niepełna znajomość kompetencji i zadań instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Niepełne wykorzystywanie obowiązujących przepisów prawnych w celu ochrony ofiar przemocy. • Niewystarczająca wiedza wśród mieszkańców Rzeszowa odnośnie miejsc świadczących pomoc. • Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych.

uzyskania pomocy i placówek oferujących pomoc.

- Opracowanie procedur systemowej i międzyinstytucjonalnej pomocy ofiarom przemocy.
- Coraz większa otwartość społeczeństwa na korzystanie z pomocy specjalistycznej.

IV. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielo-poziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Program kierowany jest do:

1. osób dotkniętych przemocą, w tym:
  - dzieci,
  - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych.
2. sprawców przemocy w rodzinie,
3. świadków przemocy w rodzinie,
4. przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
5. społeczności lokalnej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2015 będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Miasta Rzeszowa
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie
- SP ZOZ Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Rzeszowie
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Sąd Rejonowy w Rzeszowie
- Prokuraturę Rejonową w Rzeszowie
- Komendę Miejską Policji w Rzeszowie

- Placówki oświatowe oraz Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe

VI. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2015 będzie realizowany na terenie miasta Rzeszów. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miasta Rzeszowa i będzie kontynuowane do 2015 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

VII. CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

- I. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- II. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych.
- III. Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- IV. Dostosowanie zasobów istniejących na terenie Rzeszowa do potrzeb tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- V. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin.
- VI. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie.

VII. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, EDUKACYJNYCH, POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ W SYTUACJI PRZEMOCY W RODZINIE

I. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.			
	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki
A	<p>Edukacja publiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • audycje radiowe, telewizyjne, oraz publikacje w lokalnej prasie na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych: prasa i książki tematyczne, broszury, książeczki, poradniki, plakaty, druk ulotek, nagrody w konkursach, zawodach itp. oraz inne materiały, przedmioty informacyjne, edukacyjne i promocyjne, • utworzenie portalu internetowego zawierającego informacje o zjawisku przemocy i bazę danych dotyczącą miejsc udzielania pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • SP ZOZ CPiTU • MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rozkolportowanych ulotek i broszur. • Liczba kampanii społecznych prowadzonych na terenie Rzeszowa. • Liczba programów/audycji/artykułów w mediach propagujących życie bez przemocy.

<p>B</p>	<p>Organizacja badań, sondaży, opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocena aktualnego stanu problemów związanych z przemocą w rodzinie, istniejących zasobów oraz efektów prowadzonych dotychczas działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • opracowanie procedur w placówkach oświatowych stosowanych w sytuacji przemocy domowej wobec dzieci, • opracowywanie i przekazywanie zainteresowanym podmiotom informacji na temat zadań realizowanych przez Miasto na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta Rzeszowa • Placówki Oświatowe • MOPS • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych badaniami, sondażami. • Liczba opracowanych ewaluacji działań. • Liczba rozprawdzonych ulotek i odbiorców tych informacji.
-----------------	---	---	---

II Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych.			
Rodzaje działań			
A	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki przemocy, mobbingu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość osób objętych programami.
B	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla rodzin <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności porozumiewania się w rodzinie jako podstawa zapobiegania przemocy w rodzinie, • rozwój seksualności dziecka – profilaktyka przemocy seksualnej - zajęcia warsztatowe dla rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość osób objętych programami.
C	Szkolenia psychoedukacyjne dla wychowawców i pedagogów szkolnych <ul style="list-style-type: none"> • edukacja na temat specyfiki funkcjonowania osób doświadczających przemocy i sprawców przemocy, • edukacja na temat interwencji w sytuacji przemocy, • warsztaty kształtujące umiejętności porozumiewania się z dziećmi i młodzieżą nt. przemocy, • edukacja na temat przemocy w rodzinie i sposobów radzenia sobie z nią. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość osób uczestniczących w szkoleniach.

III Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.			
	Rodzaje działań		
A	<p>Szkolenia, konferencje dla osób i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, m. in. dyrektorów szkół, pedagogów, nauczycieli, psychologów, lekarzy, pielęgniarek, policji, sądu, prokuratury, służb społecznych, higienistek i innych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja w zakresie stosowania metod rozpoznawania przemocy domowej, • edukacja na temat interwencji wobec osób dotkniętych przemocą domową, • superwizje dla osób pracującymi z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy, • szkolenia decydentów - dyrektorów placówek służby zdrowia, oświaty w zakresie tworzenia instytucjonalnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • konferencje tematyczne dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, • szkolenia dla członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, • szkolenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie, • szkolenia pozostałych służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie - dla służb danego resortu. • Liczba szkoleń interdyscyplinarnych. • Liczba uczestników szkoleń. • Liczba osób superwizowanych. • Liczba zorganizowanych konferencji i seminariów i osób biorących w nich udział.

IV	Dostosowanie zasobów istniejących na terenie Rzeszowa do potrzeb tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie		
	Rodzaje działań		
A	<ul style="list-style-type: none"> • doposażenie placówek działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie • dofinansowanie działalności Ośrodka Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, • wzmocnienie kadrowe (pomoc psychologiczna, prawna) organizacji i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość sprzętu na doposażenie placówek. • Ilość nowych etatów.

V Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin.			
Rodzaje działań			
A	Interwencja kryzysowa <ul style="list-style-type: none"> • pierwsza pomoc – poradnictwo i wsparcie w kryzysie skierowane do członków rodzin i osób doświadczających przemocy domowej, • informacja odnośnie możliwości pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS • SP ZOZ CPiTU • Organizacje pozarządowe • Poradnie Pedagogiczno-Psychologiczne • Placówki Oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość udzielonych świadczeń. • Ilość osób objętych pomocą.
B	Pomoc prawna dla osób doświadczających przemocy domowej <ul style="list-style-type: none"> • informacje i porady prawne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość udzielonych porad.
C	Terapia i poradnictwo specjalistyczne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie <ul style="list-style-type: none"> • specjalistyczna pomoc indywidualna, • grupy terapeutyczne, • specjalistyczna terapia rodzinna. 	<ul style="list-style-type: none"> • SP ZOZ CPiTU • MOPS • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Placówki Oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą. • Liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem. • Liczba podmiotów prowadzących grupy psychoedukacyjne i terapeutyczne. • Liczba grup wsparcia i samopomocowych. • Liczba interwencji kryzysowych. • Liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia. • Liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia. • Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty.
D	Zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osób doświadczających przemocy w rodzinie <ul style="list-style-type: none"> • udzielenie schronienia dla osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość osób objętych pomocą.

E	Terapia i rehabilitacja osób po doświadczeniu przemocy <ul style="list-style-type: none"> • specjalistyczna pomoc indywidualna dla osób po traumie przemocy, • specjalistyczna pomoc dla rodzin po doświadczeniu przemocy. 	SP ZOZ CPiTU	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość udzielonych świadczeń. • Ilość osób objętych pomocą.
F	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. <ul style="list-style-type: none"> • grupy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS • SP ZOZ CPiTU 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość udzielonych świadczeń. • Ilość osób objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi.
VI	Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie		
	Rodzaje działań		
A	Organizacja narad i konferencji, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich poświęconych przeciwdziałaniu przemocy domowej <ul style="list-style-type: none"> • edukacja, • tworzenie lokalnej koalicji instytucji, organizacji na rzecz ochrony przed przemocą w rodzinie, • włączenie się w ogólnopolskie oraz lokalne kampanie przeciwdziałaniu przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta • MOPS • SP ZOZ CPiTU • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Organizacje pozarządowe • Placówki Oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez (narad, konferencji) poświęconych przeciwdziałaniu przemocy.
B	Organizacja i funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie grup roboczych w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, • realizacja zadań zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS • Przedstawiciele instytucji będący członkami MZI 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań zespołu. • Liczba wszczętych procedur niebieskiej karty. • Liczba powołanych zespołów operacyjnych • Utworzenie banku dobrych praktyk. • Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy.

VIII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Rzeszowie każdego roku do dnia 31 marca przedłoży Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji programu.

IX. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Środki finansowe na realizację programu będą pochodziły w szczególności z:

1. Środków własnych miasta Rzeszów, w tym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych powiatowi,
3. Funduszy unijnych,
4. Funduszy strukturalnych,
5. Grantów i konkursów.